

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-04-24
Besvaras senast
2025-04-30 kl. 12.00

Till statsrådet Benjamin Dousa (M)

2024/25:1090 Jämställdhetsbiståndet

I april 2025 presenterade organisationen Kvinna till Kvinna rapporten Sveriges jämställdhetsbistånd – en lägesbild, som innehåller en bred genomlysning av hur det svenska biståndet utvecklats ur ett jämställdhetsperspektiv det senaste decenniet.

Rapporten visar att utvecklingen de senaste åren gått kraftigt bakåt. År 2021 hade 18 procent av det bilaterala biståndet jämställdhet som huvudsyfte. År 2024 hade den siffran sjunkit till 10 procent – den lägsta nivån sedan 2010. Det motsvarar en minskning med två miljarder kronor.

När det gäller bistånd med jämställdhet som delsyfte – alltså projekt där jämställdhet är ett integrerat, men inte huvudsakligt, mål – har andelen sjunkit från 64 procent till 55 procent på bara tre år. Det är den lägsta nivån på 25 år. I kronor räknat har biståndet som helhet med jämställdhetsfokus minskat med fem miljarder kronor mellan 2021 och 2024.

Rapporten visar också att stödet till kvinnorrättsorganisationer, som länge varit en prioritet inom svenskt bistånd, är sårbart. Även om andelen av biståndet som går till dessa organisationer ökat något i procent, från 2,3 till 3,1 procent mellan 2014 och 2023, är det fortfarande en mycket liten del. Och eftersom den totala biståndsbudgeten minskat innebär det att även detta stöd är i riskzonen. Därtill är biståndet till arbetet mot könsrelaterat våld tillbaka på de nivåer som rådde för nästan tio år sedan.

Bakgrunden till detta är regeringens beslut att överge principen om att 1 procent av BNI ska gå till internationellt bistånd och i stället fastslå biståndets omfattning i kronor. Enligt Concord Sveriges prognoser innebär detta att biståndet år 2025 blir 14–15 miljarder lägre än om 1-procentsmålet hade behållits. För år 2028 beräknas skillnaden uppgå till 25 miljarder kronor.

Detta är en mycket allvarlig utveckling. Jämställdhet är inte ett särintresse; det är en förutsättning för utveckling, fred, demokrati och ekonomisk rättvisa. FN:s Agenda 2030 lyfter jämställdhet som ett av de bärande målen och som en nyckel för att uppnå de andra sjutton. Vi vet från både forskning och erfarenhet att satsningar på kvinnors och flickors rättigheter är bland de mest långsiktigt verkningsfulla insatserna för ett mer hållbart samhälle.

Att i ett sådant läge kapa stödet till jämställdhet i biståndet, trots att jämställdhet fortfarande sägs vara ett prioriterat tematiskt område i regeringens reformagenda från 2023, är svårförståeligt. Det sänder en negativ signal till världen om att Sverige vänder bort blicken från kvinnors rättigheter i ett läge där många länder redan backar.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga statsrådet Benjamin Dousa:

Vilka åtgärder avser statsrådet att vidta inom ramen för sin tjänsteutövning för att vända den nedåtgående trenden i det svenska jämställdhetsbiståndet?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch